

Estil cristià

El Nadal i els Nadals

Hi ha el Nadal etern, en el Sí del Pare, en el qual el Verb, el Fill de Déu, és "engendrat, no pas creat, de la mateixa naturalesa del Pare". És el Nadal que no es pot imaginar ni pensar, i contemplar-lo serà la nostra única activitat en la Glòria, "quan serem semblants a Ell, perquè el veurem tal com és".

Hi ha el Nadal històric, esdevingut en un lloc i en un temps concret, en què el Fill de Déu, nascut del Pare

"abans de tots els segles", s'uneix misteriosament a la vida humana. L'Església ens dóna la mà per portar-nos a l'estable de Betlem perquè, amb la senzillesa d'un pastoret de muntanya, amb la transparent ingenuïtat d'un infant, acollim amb amor i amb tremolor d'ànima el qui és "Déu de Déu, Llum de Llum, Déu vertader de Déu vertader", fet home com nosaltres, glatint per abraçar-se amb tots els homes, tot anunciant-los la salvació definitiva. És el Nadal font de joia i de tendresa que commou el món sencer.

Hi ha el Nadal íntim, en el cor de cada home, perquè l'Infant de Betlem comunica la seva vida a tots els que accepten la seva vinguda salvadora. Crist neix en el nostre cor cada vegada que ens hi unim per un acte de fe i d'amor, cada vegada que ens proposem sincerament reproduir en nosaltres els seus mateixos sentiments, i, prenent la nostra creu, maldem per seguir-lo.

Hi ha el Nadal de la pau i de l'amor, perquè Crist es fa present on hi ha dos o més reunits en el seu Nom. Amb quin goig i amb quin respecte s'han de reunir "en el Senyor" els cristians, sota el nom de l'amor conjugal, o el de l'amistat, o el del treball, o el de l'associació, o el de la pregària...!

Hi ha el Nadal de la misericòrdia quan, amb un gest amable, allarguem el nostre braç a qui ens pidola una espurna d'esperança i de joia de viure, com a bàlsam del seu malviure.

Hi ha el Nadal de la Paraula perquè Crist és la Paraula viva del Pare, és l'expressió viva del seu pensament, és la manifestació de la voluntat de Déu. Escoltar-lo és rebre en el cor la "llavor", que "és la Paraula de Déu", per a que hi fructifiqui segons la qualitat del terreny...

Hi ha el Nadal sacramental en cada una de les accions de la Litúrgia, en cada Sagrament que Crist mateix instituí per tal d'infondre la vida divina en la vida humana. De manera singularíssima, en l'Eucaristia es reproduïx la inefable meravella del naixement etern: "tal com jo visc gràcies al Pare que viu, qui em mengi a mi viurà gràcies a mi".

Hi ha el Nadal missioner pel qual Crist s'engendra en el cor dels altres, mercès a la nostra col·laboració amb la seva gràcia. És la divina cremor que abrusava l'esperit de Sant Pau -i de tots els Apòstols- pensant en els seus estimats gèlats, pels quals patia dolors com de part, diu, "fins que Crist sigui format en ells". És el dolor i el treball de tot cristià apòstol: engendrar Crist en ell i en els altres.

Però tots aquests "nadals" i tants d'altres que per obra de l'Esperit Sant poden i deuen anar esdevenint en

---

ENTREVISTES

Estanislau Puig i Coromines

El soci núm. 4 del Centre Parroquial d'Horta és el Dr. Estanislau Puig i Coromines, nat el 17 de setembre de 1908, a Horta, carrer del Vent, núm. 2.

És molt conegut a la barriada perquè pertany a una família de metges des de temps immemorial: el germà, Josep Maria; el pare, el senyor Quimet; l'avi, el senyor Gregori, i el besavi, que si no tenia títol de metge, ja mig exercia la professió: era barber-cirurgià. Podia afaitar, tallar cabells, curar grans, florons, receptor purgues, sagnar...

—*Doctor Estanislau, li hem de fer la pregunta obligada: ¿Des de quan és soci del Centre Parroquial d'Horta?*

—No m'en recordo. M'hi devia apuntar el pare. Suposo que vaig passar del «Local» als Lluïsos, com la majoria en aquells temps.

—*¿També va anar a l'escola dels Lluïsos?*

—No. Jo vaig començar l'escola amb els «Hermanos de la Salle». Poc temps, perquè als vuit anys m'internaren als Escolapis de Sarrià. Després, vaig estudiar la carrera de metge. Poca vinculació vaig tenir amb el barri.

—*Potser no ha fet teatre vosté?*

—No he fet teatre, ni he cantat a la coral, ni he ballat danses, ni he jugat a bàsquet ni a futbol. Només una mica al tennis. Ara em sap greu no haver-me dedicat una mica més a aquest esport, que m'agrada i m'atrau. Jo només anava a teatre, a veure els germans Solé, en Vendrell, en Romani, en Martínez i l'A-

ragall (el tartamut dels Pastorets). Vàrem ser molt amics, amb l'Aragall. S'hi estava bé, al pati dels Lluïsos. Després, amb les subsegüents obres, edificaren una bona sala d'espectacles. Hi anava amb la dona i els fills.

—*Drama o comèdia?*

—Tot m'agradava. El més important era estar com en família, entre amics. De menut m'havia agradat molt l'Estel de Natzaret, sobretot el pròleg, la batalla verbal de l'àngel i el dimoni. Quan vaig sortir dels Escolapis, ja tot un jove espigat, vaig voler veure novament l'o-

bra i em va decebre. No era tan emotiva com jo la recordava. Tot era diferent. En realitat, jo havia canviat; no, l'obra.

—Una vegada aconseguí el títol de metge, on va exercir?

—A Horta. Sempre a la barriada, apart els anys de guerra i post-guerra, que em vaig haver d'espavilar per a poder pujar dignament la família —tinguérem cinc fills—. Cinquanta anys exercint! He seguit la tradició familiar.

—Els seus pacients eren «abonats»?

—Sí, tenia força gent «conductada» que pagava 40 ptes. l'any (i no pagaven pas tots!). Si venien a visitar-se els no abonats, pagaven 3 o 5 ptes. la visita. Jo passava per les cases quan em cridaven, tantes vegades com creia necessàries.

—La casa del carrer del Vent té un bonic mirador sobre la plaça Eivissa. En deu haver vist un niu, de coses, des d'aquells finestrals.

—Recordo un envelat dels Republicans (seguidors de Lerroux). El carrer de sota el pont no existia. Tot quedava a un mateix nivell, mal empedrat, amb força pols quan feia sequera i ben en-

fangat en temps de pluja. L'any de l'envelat republicà, se n'aixecaren cinc més per la Festa Major de setembre: els de l'Ateneu, del Foment, del Tenis, de la Societat de Paletes i del Centre Català (La Lliga). Cada entitat era enemiga de l'altra i sempre es feien la competència. Ara em sembla estar veient una escena del passat: una parella de joves travessen la plaça tot festejant, donant-se les mans amb cert temor. Unes passes enrrera, la mare de la noia, amb mocador negre al cap, vigila la parella. Els festejadors apressen el pas per lliurar-se de la «carabina». Pobre dona, com corre esverada per no perdre'ls de vista...! Quins temps, aquells!

—Ara tot ha canviat. Hi ha coses millors, i altres de pitjors, no li sembla?

—Hem guanyat molt en benestar. Però hem retrocedit massa en moralitat. Falten ideals. Falta entusiasme. Felicitat a tots aquells que sabeu dedicar part del vostre temps i de la vostra vida en bé dels altres.

—Gràcies, doctor. Procurarem que mai s'acabi la llavor.

Dora Serra

TENIS DE TAULA

En aquests moments estem en plena temporada, i tots els equips, en plena competició.

Al nostre local, els dissabtes hi ha partits de Juvenils, Infantils i O.A.E.

Els diumenges al matí juguen els Seniors dels equips de Comarcal, Tercera i Segona Catalana.

El passat 6 de novembre la Federació va fer lliurament dels premis de la temporada 85/86. Van aconseguir Copa de Campions de Copa de 3a., Dobles de 3a. i Dobles Juvenils.

RECORDS D'ALTRES TEMPS

Ves per on, mira què tal, ja tornem a ser Nadal. Temps de Nadal, temps de pastorets, alegria de xics i grans. Els «Pastorets» que tanta vida havien donat al nostre Centre des de temps immemorial fins a principis dels anys setanta. Cinc diferents pastorets s'havien arribat a escenificar en un sol cicle nadalenc.

Em proposo fer un historial, al més exhaustiu possible, del que foren els nostres pastorets. Però com que no disposo de l'espai necessari, avui em limitaré a recordar els temps de l'Acadèmia de Sant Lluís fins a la guerra civil, en el pròxim butlletí, adjuntant Déu, parlarem del temps del Centre Parroquial a partir del 1939.

Recordo que, de molt nano, assegut en un d'aquells bancs sense respallier destinats a la quitxalla, havia vist uns pastorets que es deien «La Venjança de Jesús», dels quals recordo únicament que quan el noi es disposava a robar els calers de son pare, un llamp del Cel el deïtava cec i que, miraculosament, recobrava la vista al Portal de Betlem, davant de Jesús Infant. Aquests pastorets, no els vaig veure mai més després de la meua infantesa.

Altres pastorets que es feien, molt abans de l'«Estel», eren «La Vinguda del Messias» i «El Bressol de Jesús». Els primers eren uns pastorets seriosos i es presentaren per darrera vegada el dia de Nadal del 1929, amb en Ramon Ribó i un servidor de Malluc i Semiramot, la parella còmica, i actuant de Satanàs l'Estanislau Farrés, en «Lau», el dimoni gros més dimoni gros de tots els dimonis grossos haguts i per haver. Aquest dimoni l'havia vist anteriorment a càrrec d'en Joan Giol. «El Bressol de Jesús» és una perfecta estracanada, original de «Serapi Pitarrà», més coneguda

pels pastorets d'en Garrofa i en Pallanga. Es presentaren per darrera vegada el 1930 pel quadre juvenil, interpretant els protagonistes en Josep Aragall i en Ferran Solé; l'adaptació d'aquesta obra al teatre catòlic, feta possiblement el segle passat, era d'una ingenuïtat correpedora.

Hi havia també els pastorets castellans «El Nacimiento del Salvador o la Redención del Esclavo», que es devien fer des de qui sap quan, ja que sempre els vàrem conèixer com «els pastorets vells»; també com els del «Bato i el Bregro». Tradicionalment se'n donava una única representació cada temporada. Recordo que, de menut, hi havia vist

lent de Luzbel en Tomàs Romani, el pare d'en Joan, que avui tindria 106 anys; després el feu en Farrés. En els papers còmics, recordo, abans del 36, en Ribó, en Gaspar Campmany, en Lluís Homar i l'Aragall. El paper d'Uriel, que és el noi que el dimini tempta, el va fer molts anys en Botey, però després la feina era trobar qui el fes, car no agradava a ningú; així va ser que en Ribó, actor còmic cent per cent, el representés el 31, essent director d'escena. Altres sacrificats foren en Joan Solanas i en Joan Martínez.

Cap a l'any 1915 s'estrenà «L'Estel de Natxares», de Ramon Fàrnics, que, tant literàriament com musicalment, superaven amb escreix els anteriors pastorets; a destacar el número musical entre la Verge Maria i Sant Gabriel. Els papers més destacats foren estrenats per: en Pepet Pelgrí, el Satanàs, que després feu en Josep Mari i posteriorment en «Lau», que ja no el deixà fins el 36. En Lluís Homar estrenà el Nalm, el fill pròdig, i després el feren en Lluís Lamor, fill, en Francesc Vendrell i en Paco Toboso. En Lluís Pastó que l'estrenà i en Miquel Bonet, els dos vells oficials i especialistes, s'anaven repartint el Jehú, el pare vell, però quan els dos faltaren me l'endosaren a mi, com a vell forçós, als meus 18 anys, i el vaig desfer durant cinc anys; després el feu en Vendrell. Quant a la parella còmica, en Josep Urdeix, avi del nostre diaca, estrenà el Jonàs i en Ribó el Mataties; posteriorment en Ribó, ja com a Jonàs, feu parella amb en Gaspar Campmany, amb en Gabriel Gibert i amb en Josep Bartomeu, i l'any 35 jo vaig fer el Jonàs amb en Gibert de Mataties. També el Sant Miquel és un paper important a l'Estel; l'estrenà en Bartomeu Homar, interpretant-lo després en Vendrell, en Toboso i en Joan Homar.

El dia de Nadal del 1924 s'estrenà «El Somni dels Dos Rabadans o En Lluquet i En Rovelló», de Josep M.ª Folch i Torres, els pastorets de l'alegria, els de xics i grans, els dels cuplets; la presentació d'aquests pastorets, sota la direcció de Lluís Lamor, pare, i la col·laboració de l'eminent folklorista Aureli Campmany, constituí un esdeveniment a casa nostra i l'èxit fou memorable. Com a papers principals, en Joaquim Lamor va estrenar el Satanàs que després va passar a l'imprescindible «Lau» des del 28 fins al 35, i a fe que no el feia pas massa de gust perquè no li feia cap gràcia que els dos rabadans li prenguessin el pèl. En Lluís Lamor, fill, i en Ribó estrenaren el Lluquet i el Rovelló. Havent mort, jovesíssim encara, en Lluís Lamor, fill, en Ribó, de Rovelló, formà parella amb en Solanas els anys 27 i 28 i amb un servidor del 29 al 31; l'any 32 vaig continuar, però de parella amb en Martí Torner. Per diferències amb la directiva, abandonarem el quadre els Vendrell, en Martínez i els Solé, i això em feu perdre el paper de Lluquet que en els anys 33 i 34 fou nova-

ment interpretat per en Joan Solanas, de parella amb l'Aragall. Tornades les aigües al seu curs, l'any 35 vaig fer el meu primer Rovelló, amb en Toboso de Lluquet. El paper de Jeremies, el tartamut, estrenat per en Gibert, el feren també en Joan Torelló, en Jaume Magrans i en Pere Vallribera.

El gener de 1931 presentarem «Pastorel·la», uns pastorets de molt difícil execució, que nosaltes coneguèrem com «els de l'invent», ja que hi havia l'enderrocament del palau d'Herodes. Al servei del seu muntatge en Manuel Gausachs i en Ricard Vendrell posaren tots els seus magnífics dots escenogràfics. En «Lau», com sempre, era Llucifer; l'Aragall i jo, que formàvem la parella còmica, hi cantàvem cuplets, i recordo que la tornada deprés de cada un d'ells feia així: «Ai, les dones, dones / i els homes també. / Ditxós els qui en vulgui / i no en pugui haver...» Tot un poema.

I res més per avui. Si Déu ho vol, en el pròxim butlletí continuarem.

Pere Solé i Sans
(soci núm. 2)

SECCIÓ FOTOGRÀFICA

El passat dia 9 de novembre tingué lloc a Rubí la Festa Anual de la Fotografia que organitza la Federació Fotogràfica de Catalunya. Un dels actes més remarcables per a tots nosaltres fou el lliurament de la medalla al mèrit com a fotògraf distingit al nostre amic i primer president d'aquest grup fotogràfic, el senyor Jaume Caminal i Serret, qui exposà una col·lecció de les seves obres al costat de les firmes més prestigioses d'Espanya, el Grup Dau al Set.

Felicitem el nostre amic i ens congratulem d'aquest reconeixement públic dels seus mèrits. S'ho mereix.

El Grup Fotogràfic, com un acte més de la celebració del 25è aniversari, organitzarà pròximament un curs de fotografia per a la nostra joventut. Aviat podrem donar-ne detalls i concretar dates.

Hem tornat a anar d'excursió

Com que ens va agradar anar a l'excursió de què parlàvem en l'anterior butlletí, vam fer-ne una altra el dissabte 15 de novembre, tal com havíem anunciat.

Aquesta vegada, desafiant les catatròfiques previsions meteorològiques dels savis de la Tele (grans pluges i pedregades, sobretot a la Costa Brava), els cinquanta i tants intrèpits viatgers, tots com un sol home, a les vuit del matí, davant el Temple Parroquial, ens acomodem en l'autocar, i en marxa cap a Blanes, primer punt de l'itinerari. El cel està encapotat. No fa fred. Pel camí, la Dora ens explica què farem i què veurem.

Arribem a Blanes, i tots cap a esmorzar. Hem parat al port, prop del monument a l'escriptor Joaquim Ruyra, que tan bé va saber explicar els costums i tradicions de la seva vila natal. Ens dirigim tot seguit cap al jardí botànic "Mar i Murtra". Val

la pena visitar-lo encara que calgui caminar un xic. Plantes i arbres autòctons al costat d'altres d'exòtics. Molt ben cuidat i combinat, posat amb molt de gust, ben net i amb la ruta a seguir ben marcada. I, apart de les plantes, la magnífica vista damunt la costa, amb una mar brava que, en embestir el rocam, ofereix un espectacle digne de veure's.

Satisfets de la visita, tornem cap al port, pugem a l'autocar i emprenem el camí cap a Tossa de Mar. No hem pas de descobrir-vos l'encant d'aquesta població. Passegem, anem cap a la platja, i els més lleugers pugem fins al far, passant per la Vila Vella, avui monument nacional, ben cuidada, neta i endressada. Entretant, els núvols s'han anat diluint i ha sortit un sol que Déu n'hi dó.

Altra vegada a l'autocar, i cap a Sant Feliu de Guíxols falta gent, on ens espera un dels actes més importants de tota excursió: el dinar. Parem enfront mateix de l'Hotel Bahía, al Passeig Marítim, al port de Sant Feliu, lloc escollit per a reposar forces. I a fe que va ser tot un èxit. Un bon dinar (quina crema de crancs!), un bon tracte, un bon servei. Un èxit d'organització. En sortir, tot eren lloances.

Visitem, a Sant Feliu, les ruïnes de l'antic Monestir, amb l'Arc de Sant Benet, la Torra del Fum, la Porta Ferrada, i ens arribem a la propera platja de S'Agaró, on seguim, caminant, el Passeig de Ronda. Quina cosa més meravellosa! Aquella mar tan moguda batent contra les roques!

Apurada la llum del dia, emprenem el retorn cap a casa, on arribem contents i satisfets. Hem vist coses molt boniques i hem fet amistat i companyonia, esperant la propera que, si no n'hi posem una altra abans, serà el dissabte 14 de març de 1987, cap a Valls, a fer una calçotada, i visitar, abans, el mausoleu romà de Centcelles, al terme municipal de Constantí.

Qui s'hi apunta...? Jo...!

Un que hi era.

SECCIÓ DE MANUALITATS

El curs continua amb tota normalitat. S'estan preparant una sèrie de labors que exposarem pels volts de Nadal.

El dijous 11 de desembre celebrarem Sant Llúcia. (En guany Sant Llúcia cau en dissabte, raó per la qual hem canviat el dia de celebració.) Farem un berenar de germanor al qual cadascú portarà algun requisit.

Els dies 20 i 21 hi haurà l'exposició del trimestre. El curs passat la Montserrat Mayol ens va obsequiar amb uns bunyols que tingueren gran èxit. Ja els hi hem demanat per aquest any. Aquí teniu la recepta, per si us interessa:

"Bunyols de Manualitats"

Ingredients: 1 got de farina; 1 got d'aigua, 3 ous, 1 cu llerada de lard, 1 pessic de sal, oli i sucre en pols.

Posar l'aigua amb la sal i el llard a bullir. Quan bulli, afegir-hi tota la farina, remenar i apartar del foc. Tirar-hi un ou sense batre. Remenar. Tirar-hi el segon ou. Remenar. Tirar-hi el tercer ou. Remenar. Deixar en repòs mitja hora.

Posar la fregidora amb oli al foc, i quan estigui calent però que no fumegei, anar-hi tirant culleradetes de la pasta. El bunyol es tomba per sí mateix.

Quan tot són cuits, untar-los amb sucre en pols.

Es poden partir i posar-hi a dintre crema, nata o xocolata, al gust de cadascú. Bon profit.

AVIS / SOPAR DE GERMANOR

El proper dia 19 de desembre pensem fer un sopar de germanor, aquesta vegada amb un menú força prosaic: "Mongetes amb Botifarra". Com sempre, caldrà inscriure's amb antelació. Creiem que el preu del sopar serà més o menys el de sempre. A veure quants serem!

— Un bon Nadal —

Una vegada més arribem a Nadal i el celebrarem, farem festes, guarnirem carrers, ens felicitarem mútuament desitjant-nos un Bon Nadal. I quin és un Bon Nadal? Podria ser aquell Nadal que es passa en bona salut enmig de la família, sense privacions, en pau amb tothom. Pau al món entre les nacions. Pau dintre un Estat entre els pobles que el configuren. Pau a la pròpia ciutat, barriada, veïnatge. Pau entre amics i a casa. Pau a la pròpia consciència, base i fonament de la PAU amb majúscules.

Aquesta és la Pau que la Junta Directiva del Centre Parroquial d'Horta desitja als socis, amics i simpatitzants, i a tota la Humanitat sencera. Aquella Pau a la Terra que l'Infant de Betlem ens va venir a portar.

— Divagació —

— Barcelona i cançons populars, més que mai

Ara que ja som olímpics, imagino la meua ciutat neta, activa, progressista, alegre, amb una cançó a flor de llavis en tot moment; cançons catalanes, senzilles, rítmiques, que sentirem per totes les emissores radiofòniques, a les andanes dels metros i dels trens, que taral·lejaran els taxistes, els carterers i els guàrdies urbans. Cançonetes que animaran els programes infantils de la televisió: "La pastoreta", "L'hereu Riera", "El bell mocador"...

I també de noves, no traduïdes de l'anglès, sinó pròpies, originals, que tindran regust de terra eixuta i de mar blava, de vinyes i d'arbres fruiters.

Els nostres conjunts musicals orquestraran tot el repertori dels Setze Jutges, promotors de la nostra darrera Renaixença.

Els grans magatzems tindran discs i cassettes a carretades de les nostres cançons populars: "Les flors de maig", "La dansa de Castellterçol"..., i tot el tresor inesgotable dels Cors d'en Clavé.

El so de la tenora arribarà als fils musicals dels autocars per a turistes, a les "boutiques", a les Oficines de Turisme...

Fins i tot tindrem un himne per a cada festa assenyalada. Un himne senzill, enganxós, fàcil de ser repetit mil vegades als camps esportius. Estarem tan avesats a la nostra música que fins els nostres besnèts i els nèts dels besnèts seguiran cantant.

Roda-soques.

AGRUPAMENT ESCOLTA SIR ALEXANDER FLEMING

organitza
el

lloc: Centre Parroquial D'Horta
dia: 13 de desembre de 1986
inscripcions: dies 29 i 30 - 11 - 86
i 6 i 7 - 12 - 86 al C.P.H.
edat: 8 a 12 anys

PLACES LIMITADES